

Tūrisms un transports: Komisijas norādījumi par to, kā droši atsākt ceļošanu un atjaunot Eiropas tūrisma nozari 2020. gadā un pēc tam*

Briselē, 2020. gada 13. maijā

Šodien Komisija nāk klajā ar paketē apkopotām vadlīnijām un ieteikumiem, kuru uzdevums ir dalībvalstīm pakāpeniski atcelt ceļošanas ierobežojumus un pēc mēnešiem ilgušas norobežošanas ļaut tūrisma uzņēmumiem atsākt darbību, vienlaikus ievērojot vajadzīgos piesardzības pasākumus attiecībā uz veselību.

Komisijas norādījumu mērķis ir piedāvāt iespēju cilvēkiem gūt tik ļoti vajadzīgo atpūtu, relaksāciju un svaigu gaisu. Kolīdz stāvoklis veselības jomā to atļaus, cilvēkiem vajag dot iespēju satīties ar draugiem un ģimeni savā ES valstī vai aiz tās robežām apstākļos, kur ieviesti visi nepieciešamie drošības un piesardzības pasākumi.

Paketes nolūks ir arī palīdzēt ES tūrisma nozarei atgūties no pandēmijas, sniedzot atbalstu uzņēmumiem un nodrošinot, lai Eiropa arī turpmāk būtu visiekārojamākais galamērķis apmeklētājiem.

Komisijas Tūrisma un transporta pakete ietver:

- [vispārēju stratēģiju](#) atvēršanai 2020. gadā un pēc tam;
- [vienotu pieeju](#) pakāpeniskai un saskaņotai brīvas pārvietošanās atjaunošanai un ierobežojumu atcelšanai pie ES iekšējām robežām;
- [satvaru](#), kas atbalstītu pakāpenisku transporta atjaunošanu, turklāt nodrošinot pasažieru un personāla drošību;
- [ieteikumu](#), kura mērķis ir padarīt ceļojumu vaučerus par patērētājiem pievilcīgu alternatīvu atmaksai naudā;
- tūrisma darbību drošas un pakāpeniskas atsākšanas un tādu viesmīlības iestāžu kā viesnīcu sanitāro protokolu izstrādes [kritērijus](#).

Tūristiem un ceļotājiem

Komisija, izmantojot turpmāk aprakstītos pasākumus, vēlas dot cilvēkiem iespēju, pārliecību un drošību atkal ceļot.

- **Drošā veidā** atjaunot pārvietošanās brīvību un atcelt iekšējās robežkontroles

Tūrisma nozarē tādiem elementiem kā brīva pārvietošanās un pārrobežu ceļošana ir būtiska nozīme. Dalībvalstīm gūstot sekmes vīrusa izplatības mazināšanā, vispārēji brīvās pārvietošanās ierobežojumi būtu jāaizstāj ar precīzāk orientētiem pasākumiem. Tur, kur sabiedrības veselības situācija nepamato, ka ierobežojumus vispār atceļ, Komisija piedāvā pakāpenisku un koordinētu pieeju, kura paredz sākt ar ierobežojumu atcelšanu starp apgabaliem vai dalībvalstīm, kur epidemioloģiskā situācija ir pietiekami līdzīga. Šādai pieejai jābūt arī elastīgai un jāietver iespēja noteiktus pasākumus ieviest no jauna, ja epidemioloģiskā situācija to prasa. Dalībvalstīm būtu jārikojas, balstoties uz šādiem trim kritērijiem.

- **Epidemioloģiskais kritērijs**, proti, galvenā uzmanība apgabaliem, kuros stāvoklis uzlabojas; balstās uz Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (ESPKC) norādījumiem un tiek izmantota reģionu [karte, ko izstrādājis ESPKC](#).
- Spēja visā brauciena laikā, arī robežšķērsošanas vietās, kur vien iespējams, piemērot **apturēšanas pasākumus**, arī papildu drošības līdzekļus un pasākumus tur, kur var būt grūti nodrošināt fizisku distancēšanos.
- **Ekonomiskie un sociālie apsvērumi**, sākumā par prioritāru nosakot pārrobežu pārvietošanos svarīgākajās darbības jomās un to attiecinot arī uz personīgiem iemesliem.

Ļoti svarīga nozīme ir **nediskriminēšanas principam**. Ja dalībvalsts atļauj ieceļot savā teritorijā vai konkrētos reģionos vai teritorijās, tai būtu tas jādara nediskriminējoši, atļaujot ieceļot no visām ES teritorijām, reģioniem vai valstīm, kurās ir līdzīgi epidemioloģiskie apstākļi. Tādā pašā garā bez diskriminācijas būtu jāatceļ jebkādi ierobežojumi — visiem ES iedzīvotājiem un visiem attiecīgās

dalībvalsts iedzīvotājiem neatkarīgi no valstspiederības, kā arī šāda atcelšana būtu jāpiemēro visām Savienības dalībvalstīm, kurās ir līdzīga epidemioloģiskā situācija.

- Atjaunot transporta pakalpojumus visā Eiropas Savienībā, vienlaikus aizsargājot transporta darbinieku un pasažieru veselību

Šajās [vadlīnijās](#) ir ietverti vispārīgi principi tam, kā droši un pakāpeniski atjaunot pasažieru pārvadājumus pa gaisu, dzelzceļu, autoceļiem un ūdensceļiem. Vadlīnijas izvirza vairākus tādus ieteikumus kā vajadzība mazināt pasažieru un transporta darbinieku saskari un pasažieru savstarpējo saskari, tur, kur tas iespējams, retiņot pasažieru sablīvētību.

Vadlīnijās ietverti arī nosacījumi, kuriem izpildoties, būtu jālieto tādi individuālās aizsardzības līdzekļi kā sejas maskas, kā arī attiecīgi protokoli gadījumam, ja pasažieriem ir koronavīrusa simptomi. Vadlīnijās turklāt sniegti ieteikumi attiecībā uz katru transporta veidu; tās aicina dalībvalstis koordinēt rīcību, ņemot vērā savstarpējo savienojumu pakāpenisko atjaunošanu.

- Atsākt sniegt tūrisma pakalpojumus drošā veidā

Komisija nosaka vienotu satvaru, kurā sniegti kritēriji, pēc kuriem droši un pakāpeniski atjaunot tūrisma darbību un izstrādāt sanitāros protokolus viesnīcām un cita veida izmitināšanas vietām, lai aizsargātu gan viesu, gan darbinieku veselību. Pie šiem kritērijiem pieder epidemioloģiski pierādījumi; nodrošināta vietējo iedzīvotāju un tūristu vajadzībām pietiekama veselības aprūpes sistēmas kapacitāte; robusta uzraudzība, monitorings, testēšanas spēja un kontaktu izsekošana. Šīs vadlīnijas ļaus cilvēkiem droši uzturēties viesnīcās, kempingos, pansijās vai citās brīvdienu izmitināšanas iestādēs, ēst un dzert restorānos, bāros un kafejnīcās, kā arī apmeklēt pludmales un citas brīvā laika pavadīšanas vietas ārpus telpām.

- Nodrošināt kontaktu izsekošanas lietotņu pārrobežu sadarbību

Komisijas atbalstītas, dalībvalstis ir vienojušās par [vadlīnijām](#), kas nodrošinātu izsekošanas lietotņu pārrobežu sadarbību, lai iedzīvotājus būtu iespējams brīdināt par iespējamu inficēšanos ar koronavīrusu arī tad, kad viņi ceļo pa Eiropas Savienību. Šo protokolu varēs izmantot lietotņu izstrādātāji, kas sadarbojas ar nacionālajām veselības iestādēm. Šādām kontaktu izsekošanas lietotnēm jābūt brīvprātīgām, caurredzamām, ieviestām uz laiku, kiberdrošām, tajās jābūt lietotiem anonimizētiem datiem, tām jābalstās uz *Bluetooth* tehnoloģiju un jābūt sadarbībai gan pāri robežām, gan visās operētājsistēmās. Izšķiroša nozīme ir sadarbībai: jābūt tā, ka ES iedzīvotāji neatkarīgi no tā, kur Eiropas Savienībā atrodas un kādu lietotni izmanto, var saņemt drošu un aizsargātu brīdinājumu par iespējamu inficēšanos. Komisija atbalsta dalībvalstis, lai tās saskaņā ar principiem, kas izklāstīti [ES instrumentu kopumā](#) un [Komisijas norādījumos par datu aizsardzību](#), varētu atrast pareizu risinājumu.

- Padarīt vaučerus patērētājiem pievilcīgākus

Saskaņā ar ES noteikumiem ceļotājiem ir tiesības par atcelta transporta biļetēm (aviobiļetēm, vilciena, autobusa un prāmja biļetēm) vai atceltiem kompleksajiem ceļojumiem izvēlēties kompensāciju — ar vaučeri vai naudā. Komisija šīs tiesības apstiprina, taču savā ieteikumā grib nodrošināt, lai šīs pandēmijas, kura arī radījusi smagu finansiālu slogu tūrisma organizētājiem, kontekstā vaučeri kļūtu par dzīvotspējīgu un pievilcīgāku alternatīvu kompensācijai par atceltiem ceļojumiem. Brīvprātīgi izmantotiem vaučeriem vajadzētu būt aizsargātiem pret izdevēja maksātnespēju, derīgiem vismaz 12 mēnešus un, ja tie netiek izmantoti, vismaz pēc viena gada atmaksājamiem. Tiem būtu arī jānodrošina pasažieriem pietiekama elastība, jādod tiem iespēja ceļot pa to pašu maršrutu ar tiem pašiem pakalpojumu nosacījumiem vai iespēja rezervēt kompleksā ceļojuma līgumu ar tāda paša veida vai līdzvērtīgas kvalitātes pakalpojumiem. Vaučeriem vajadzētu būt arī nododamiem citam ceļotājam.

Tūrisma uzņēmumiem

Komisijas mērķis ir atbalstīt Eiropas tūrisma nozari turpmāk aprakstītajā veidā.

- Tūrisma uzņēmumiem, jo īpaši MVU, nodrošināt likviditāti, izmantojot šādus elementus.

o **Valsts atbalsta noteikumos** paredzētā elastība ļauj dalībvalstīm ieviest tādas shēmas kā vaučeru garantiju shēmas un citas likviditātes shēmas, kas atbalstītu transporta un ceļojumu nozares uzņēmumus un nodrošinātu, ka tiek apmierināti koronavīrusa pandēmijas sakarā iesniegtie atlīdzināšanas pieprasījumi. Vaučeru shēmas Komisija pēc attiecīgās dalībvalsts paziņojuma var apstiprināt ļoti ātri.

o **ES finansējums.** ES joprojām nodrošina tūlītēju likviditāti krīzes skartajiem uzņēmumiem ar tādu instrumentu kā Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu, kuru pārvalda dalītā pārvaldībā ar dalībvalstīm. Turklāt ar Eiropas Investīciju fonda starpniecību Komisija 100 000 krīzes skartiem mazajiem uzņēmumiem darījusi pieejamu finansējumu līdz pat [8 miljardu eiro](#) apmērā.

- Glābt darbvietas ar līdz pat 100 miljardiem eiro finansiāla atvieglojuma no programmas SURE

Programma SURE palīdz dalībvalstīm segt nacionālu īstermiņa darba shēmu un līdzīgu pasākumu izmaksas, uzņēmumiem radot iespēju saglabāt darbvietas. Komisija atbalsta arī tādas partnerības starp nodarbinātības dienestiem, sociālajiem partneriem un uzņēmumiem, kurās tiek veicināta jo īpaši sezonas strādnieku pārkvalificēšanās.

- Iedzīvotāju piesaistišana vietējam tūrisma piedāvājumam, vietējo tūrisma objektu un tūrisma un Eiropas kā droša tūrisma galamērķa popularizēšana

Komisija sadarbosies ar dalībvalstīm, lai popularizētu atspaida vaučeru sistēmu, kurā klienti var atbalstīt savas iecienītākās viesnīcas vai restorānus. Komisija arī sekmēs Eiropas mēroga komunikācijas kampaņas, kurās Eiropa tiktu popularizēta kā svarīgākais tūrisma galamērķis.

Papildinot īstermiņa pasākumus, Komisija joprojām sadarbosies ar dalībvalstīm, lai veicinātu Eiropas zaļajam kursam atbilstošu ilgtspējīgu tūrisma un sekmētu tūrisma pakalpojumu digitālu pārveidi, panākot, ka tiek piedāvāta plašāka izvēle, kvalitatīvāk piešķirti resursi un pavērti jauni ceļojumu un tūristu plūsmu pārvaldības veidi.

Komisija ar ES iestādēm, nozari, reģioniem, pilsētām un citām ieinteresētām pusēm organizēs Eiropas tūrisma konvenciju, lai kopīgi veidotu ilgtspējīgas, inovatīvas un izturētspējīgas Eiropas tūrisma ekosistēmas nākotni – "Eiropas tūrisma programmu 2050".

Kolēģijas locekļu izteikumi

Priekšsēdētājas vietnieks jautājumos par mūsu eiropeisko dzīvesziņu Margaritis **Shins** sacīja: *"Tūrisms ir vitāli svarīgs vienotajam tirgum un tā četrām brīvībām, un dod lielu ieguldījumu ES ekonomiskajā un sociālajā dzīvesveidā un dzīves kultūrā. To arī dziļi ietekmējuši pasākumi, kas bijuši nepieciešami Covid-19 apturēšanai. Dalībvalstīm pakāpeniski atceļot ierobežojošos pasākumus, mēs liekam pamatu tūrisma ekosistēmas un vienotā tirgus atjaunošanai tādā drošā un samērīgā veidā, kas neļautu vīrusam Eiropas Savienībā atkal izplatīties, taču aizsargātu mūsu dzīvesziņu."*

Iekšējā tirgus komisārs Tjerī **Bretons** teica: *"Miljoniem MVU un ģimeņu uzņēmumu, kas strādā izmitināšanas, restorānu, pasažieru transporta uzņēmumos un ceļojumu aģentūrās, draud bankrots un darbvietu zaudēšana. Viņiem steidzami jāatsāk darbs. Mēs palīdzam Eiropas tūrismam atkal nostāties uz kājām, neaizmirstot par veselību un drošību. Šodien mēs ierosinām kopīgu Eiropas pieeju, kā pārvaldīt 2020. gada vasaras tūrisma sezonu, kas neapšaubāmi joprojām būs grūta sezona, vienlaikus gatavojot nākotnes tūrisma ekosistēmu, kura būs ilgtspējīgāka un digitālāka."*

Veselības un pārtikas drošuma komisāre Stella **Kirjakidu** norādīja: *"Mēs zinām, cik ļoti Eiropas iedzīvotāji gaida vasaru un ceļojumus. Milzīgie upuri, ko viņi nesuši pēdējo mēnešu laikā, darīs iespējamu piesardzīgu un pakāpenisku atkalatvēršanos – vismaz šobrīd. Taču atteikšanās no norobežošanās pasākumiem un tūrisms nebūs bez riska, kamēr vien starp mums cirkulēs vīruss. Mums visā tūrisma un transporta ekosistēmā jā saglabā modrība, fiziski jādistancējas un jāievēro stingri sanitāri profilakses pasākumi, lai pēc iespējas novērstu turpmākus uzliesmojumus. Mēs nepieļausim, ka centieni bijuši velti."*

Par tieslietām un patērētājiem atbildīgais komisārs Didjē **Reinderss** sacīja: *"Eiropas patērētāji var būt droši: Komisija nemazinās viņu ES tiesības par atceltajiem braucieniem saņemt kompensāciju. Tiem, kuri izvēlējušies iespēju piedāvāt vaučerus, mēs iesakām tos padarīt iespējami pievilcīgus. Turklāt pārvietošanās brīvība ir tiesības, ko Eiropas pilsoņi vērtē visaugstāk. Ir svarīgi šīs tiesības atjaunot, kolīdz apstākļi to ļauj."*

Transporta komisāre Adina **Veleana** norāda: *"Mūsu nolūks ir radīt iespējami drošus apstākļus jebkāda veida transportā gan ceļotājiem, gan transporta darbiniekiem. Šīs vadlīnijas iestādēm un ieinteresētajām personām būs standarta satvars savienojumu atjaunošanā. Mūsu prioritāte ir pēc iespējas ātrāk atjaunot kustību, taču ar skaidriem drošības un veselības aizsardzības noteikumiem."*

KONTEKSTS

Eiropā mājā dzīvīga tūrisma ekosistēma. Ceļošana, transports, izmitināšanas pakalpojumi, ēdināšana, rekreācija un kultūra ES IKP veido gandrīz 10 % un vairākos Eiropas reģionos ir viens no galvenajiem nodarbinātības un ienākumu avotiem. 267 miljoni eiropiešu (62 % iedzīvotāju) gadā dodas vismaz vienā privātā atpūtas ceļojumā un 78 % eiropiešu atvaļinājumu pavada savā vai citā ES valstī.

Tūrisma ekosistēma arī bijusi viena no tām, ko koronavīrusa uzliesmojuma sakarā noteiktie stingrie pārvietošanās un ceļošanas ierobežojumi skāruši visvairāk. Pasaulē Tūrisma organizācija (*UNWTO*) paredz, ka starptautisko tūristu skaits mazināsies par 60 % līdz 80 %, kas ceļojumu nozarei visā

pasaulē radīs eksporta ieņēmumu zaudējumus 840 līdz 1100 miljardu eiro apmērā. Eiropā tūrisma nozarei izšķirīgi svarīga ir vasaras sezona: tajā (no jūnija līdz augustam) ES iedzīvotāji veic vidēji 385 miljonus tūrisma ceļojumu un iztērē 190 miljardus eiro.

Šodienas pakete atbilst virzībai, kas noteikta Kopīgajā Eiropas ceļvedī, kuru Komisija sadarbībā ar Eiropadomi publicējusi 14. aprīlī. Ceļvedis paredz pakāpenisku pieeju koronavīrusa uzliesmojuma sakarā noteikto apturēšanas pasākumu pakāpeniskai izbeigšanai.

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

[Jautājumi un atbildes par tūrisma un ceļojumu paketi](#)

[Jautājumi un atbildes par kontaktu izsekošanas ierīcēm](#)

Faktu lapa: [ES palīdz atjaunot Eiropas tūrisma nozari](#)

Faktu lapa: [Ceļojumi un tūrisms Eiropā: Praktiski norādījumi ceļotājiem un uzņēmumiem](#)

[Paziņojums par tūrismu un transportu 2020. gadā un pēc tam](#)

[Paziņojums par pakāpenisku un koordinētu pieeju brīvai kustībai](#)

[Paziņojums: vadlīnijas par transportu un savienotību](#)

[Paziņojums: norādījumi par tūrisma pakalpojumiem un viesmīlības iestādēm](#)

[Ieteikums par vaučeriem](#)

*Atjaunināts 13.05.2019. plkst. 15:25.

IP/20/854

Kontakti presei:

[Sonya GOSPODINOVA](#) (+32 2 296 69 53)

[Federica MICCOLI](#) (+32 2 295 83 00)

[Célia DEJOND](#) (+32 2 298 81 99)

Sabiedrībai: informatīvais dienests [Europe Direct](#) tālrunis [00 800 67 89 10 11](#) vai [e-pasts](#)

Related media

 [Illustration 2020](#)